

36 800 VII Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2026

Nr. 94 Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 maart 2026

Er zijn vier gewijzigde amendementen ingediend op de ontwerpbegrotingen 2026 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Met deze brief apprecieer ik mede namens de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties deze gewijzigde amendementen zodat uw Kamer dit kan betrekken bij de stemmingen op dinsdag 24 maart 2026.

Amendementen van de leden Clemminck (JA21) en Van den Brink (CDA)

De leden Clemminck en Van den Brink hebben gewijzigde amendementen ingediend: amendement met Kamerstuk 36 800 B, nr. 19 ter vervanging van het amendement met Kamerstuk 36 800 B, nr. 16 en het amendement met Kamerstuk 36 800 VII, nr. 91 ter vervanging van het amendement met Kamerstuk 36 800 VII, nr. 33. Met de gewijzigde amendementen wordt beoogd een bedrag van circa € 5,5 mln. in 2026 middels een decentralisatie-uitkering vanuit het gemeentefonds beschikbaar te stellen aan decentrale politieke partijen zodat die vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Wet op de politieke partijen (Wpp) over deze middelen kunnen beschikken.

In het debat over de ontwerpbegrotingen 2026 van BZK en per brief heeft mijn ambtsvoorganger reeds gemeld dat een decentralisatie-uitkering geen garantie biedt dat de middelen daadwerkelijk aan het beoogde doel, in dit geval decentrale politieke partijen, worden uitgekeerd. Middelen die via een decentralisatie-uitkering worden uitgekeerd aan gemeenten zijn immers vrij besteedbaar en zijn daarmee onderdeel van de lokale politieke besluitvorming.

Het wetsvoorstel Wpp ligt bij uw Kamer. De beraadslaging hierover moet nog plaatsvinden en uw Kamer moet zich dus ook nog uitspreken over de verantwoordings- en transparantieregels zoals die in het wetsvoorstel zijn opgenomen. Zonder afronding van het wetstraject bestaat er voor mij geen wettelijke grondslag waarmee ik – in lijn met de inhoud van de gewijzigde amendementen – uniforme eisen kan stellen aan verantwoordings- en transparantieregels in lijn met de Wpp.

Tot slot, heeft het voorstel zoals opgenomen in de gewijzigde amendementen tot gevolg dat gemeenten eigen regelingen en procedures tot stand moeten brengen, terwijl deze slechts van

tijdelijke aard zullen zijn. Dat maakt ook dat de administratieve last voor gemeenten in verhouding tot het uit te keren bedrag ook aanzienlijk is. Dit acht ik onwenselijk.

Gelet op het voorgaande ontraad ik de bovengenoemde gewijzigde amendementen. Daarbij wijs ik bovendien op de recent met uw Kamer gedeelde brief¹ waarin uiteen wordt gezet op welke wijze de beschikbare middelen (€ 8,15 mln.) doelmatig en doeltreffend worden besteed ter verdere versterking van de lokale democratie.

Amendement van het lid Meulenkamp (VVD)

Het lid Meulenkamp heeft een gewijzigd amendement ingediend: amendement met Kamerstuk 36 800 VII, nr. 92 is ter vervanging van het amendement met Kamerstuk 36 800 VII, nr. 34. Met het gewijzigde amendement wordt beoogd een bedrag van € 1 mln. beschikbaar te maken voor een pilot voor het gebruik van AI in de afhandeling van Woo-verzoeken.

De indiener wil dekking voor dit amendement halen uit de middelen voor de Wpp. Zoals aangegeven in de eerder genoemde Kamerbrief, zijn deze middelen bedoeld voor een maatregelenpakket ter versterking van de lokale democratie. De voorgestelde pilot is minder passend bij dit beleidsdoel. U bent daarnaast reeds geïnformeerd over de inzet van AI en andere technologische middelen om de uitvoering van de Wet open overheid te verbeteren². Ik vind het van belang om deze lopende initiatieven verder door te ontwikkelen en waar mogelijk succesvolle initiatieven op te schalen. Gelet op het bovenstaande ontraad ik dit gewijzigde amendement.

Amendement van de leden Sneller (D66) en Meulenkamp (VVD)

De leden Sneller en Meulenkamp hebben een gewijzigd amendement ingediend: amendement met Kamerstuk 36 800 VII, nr. 93 is ter vervanging van het amendement met Kamerstuk 36 800 VII, nr. 36. Met het gewijzigde amendement wordt beoogd een bedrag van € 1,5 mln. beschikbaar te maken voor ProDemos.

¹ Kamerstuk 36 800 VII, nr. 66 (Kamerbrief over toezegging maatregelenpakket versterking lokale democratie)

² Kamerstuk 29 362, nr. 397 (Kamerbrief over AI-initiatieven in het kader van de Wet open overheid)

Ik onderschrijf het belang van burgerschapsonderwijs en deel met de indieners van het gewijzigde amendement de noodzaak om de kennis van democratie en rechtsstaat te vergroten. De betrokkenheid van Nederlandse jongeren via ProDemos is in dit kader effectief gebleken. Aanvullende middelen hebben in het verleden geholpen bij het bereiken van meer jongeren in het mbo en het voortgezet onderwijs. Het is daarbij van belang dat niet alleen jongeren in de regio Den Haag worden bereikt, maar dat alle jongeren in Nederland worden betrokken bij de democratische rechtsstaat. Met aanvullende middelen kan ProDemos hier concreet invulling aan geven en met inachtneming hiervan laat ik het oordeel van dit amendement aan uw Kamer.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
P.E. Heerma